



በኢትዮጵያ ፌዴራላዊ ዲሞክራሲያዊ ሪፐብሊክ  
THE FEDERAL DEMOCRATIC REPUBLIC OF ETHIOPIA  
የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ  
PHARMACEUTICALS FUND AND SUPPLY AGENCY



የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ የአቅም  
ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናት መመሪያ

373/2013

ነሐሴ 2009 ዓ.ም

አዲስ አበባ



ማውጫ

ርዕስ

ገጽ

ማውጫ .....1

መግቢያ.....2

የመመሪያው አላማ.....3

ክፍል አንድ: ጠቅላላ.....3

    አጭር ርዕስ.....3

    ትርጓሜ.....3

    የመመሪያው ተፈጻሚነት ወሰን.....5

    መርሆች.....5

ክፍል ሁለት: የስልጠና ዝግጅት.....6

    በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ የአጭር ጊዜ ስልጠና ማዘጋጀት.....6

    የረጅም ጊዜ እና የውጭ ስልጠናዎች.....7

    የስራ ላይ ስልጠና መስጠት(on the Job training) .....7

    የምክክር መድረኮችን ማዘጋጀት(workshops) .....8

ክፍል ሶስት: ድጋፋዊ ክትትል እና ሜንተሪንግ.....9

    (Supportive supervision and mentoring)

    ድጋፋዊ ክትትል.....9

    ሜንተሪንግ.....10

ክፍል አራት:የስልጠና ማቴሪያሎችን ማዘጋጀት.....11

ክፍል አምስት:የተለያዩ ሰነዶችን ማዘጋጀት.....12

ክፍል ስድስት: የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶችን ማከናወን.....13

    (Operational research on supply Chain management)

ክፍል ሰባት: ክትትልና ግምገማ ማካሄድ.....16

ክፍል ዘጠኝ:ልዩ ልዩ ጉዳዮች.....17

    መመሪያውን ስለማሻሻል.....17

    መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ.....17

    አባሪዎች.....18-24





## የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናት መመሪያ

የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ በአዋጅ ቁጥር 553/99 በተቋቋመውና በዚህ አዋጅ አንቀጽ 12(2) የኤጀንሲው ስራ አመራር ቦርድ የአፈጻጸም መመሪያዎችን ለማጽደቅ በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይህ የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናት መመሪያ እንዲወጣ ተደርጓል።

### 1. መግቢያ

የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ስርዓቱን ለማሻሻል ጥናትን መሰረት ባደረገ መልኩ የባለሙያዎችን እውቀትና ክህሎት በተለያዩ የአቅም ግንባታ ስልቶች (ስልጠናዎች፣ ድጋፋዊ ክትትሎች እና ሜንተሪንግ) ማጠናከር አስፈላጊ ነው። በመሆኑም በየደረጃው የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር የሚገኝበትን ደረጃ በተከታታይነት በማጥናት አስፈላጊው የማስተካከያ እርምጃ በወቅቱ ይወሰዳል።

የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ የተጣለበትን ሀገራዊ ሃላፊነት ለመወጣት የራሱን ሰራተኞች አቅም ያጎለብታል፤ በአቅርቦት አስተዳደር ስርዓቱ በየደረጃው ለሚሰሩ ባለሙያዎችንም አቅም ለመገንባት ስልጠናዎችን ይሰጣል፤ የድጋፋዊ ክትትል እና ሜንተሪንግ ስራዎችን ይሰራል እንዲሁም በመድኃኒት አቅርቦት ስርዓቱን ለማሻሻል የሚያግዙ የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶችን ያከናውናል።

የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ የስራ ሂደትም ኤጀንሲው በዚህ ረገድ የሚያከናውናቸውን ተግባራት በተጠናከረ መልኩ ማከናወን ይጠበቅበታል። ኤጀንሲው የሚያከናውናቸው የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶች ሁሉንም የኤጀንሲውን ዋና እና ደጋፊ የስራ ሂደቶች እና በመንግስት መዋቅር በሁሉም ደረጃ በመድኃኒት፣ ህክምና መገልገያዎችና መሳሪያዎች እንዲሁም የላቦራቶሪ ኬሚካሎችንና ሪኬጀንቶችን በማስተዳደር ዙሪያ የሚሰሩ ተቋማትን እና ባለሙያዎችን ማእከል ያደረጉ ይሆናሉ።

ስለሆነም የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናት ስራዎችን ወጥነትና ግልጽነት ባለው መልኩ ለማከናወን እንዲቻል እንዲሁም እነዚህ ስራዎች የሚሰሩበትን አግባብ ለኤጀንሲው ሰራተኞች እና ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት ግልጽ ለማድረግ ይህ የአሰራር መመሪያ ተዘጋጅቷል።



## 2. የመመሪያው አላማ

- ለመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ግብዓት የሚሆን ብቁ የሰው ሃይል በየደረጃው እንዲኖር ለማድረግ፤
- የአሰራር ክፍተቶችን በመለየት እና አዳዲስ አሰራሮችን በመተግበር የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ስርዓቱ በየጊዜው እየተሻሻለ እንዲቀጥል ለማድረግ ነው።

## ክፍል አንድ

### ጠቅላላ

## 3. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኢጀንሲ የመድኃኒትና የህክምና መገልገያዎች አቅርቦት አስተዳደር ስርዓት የአቅም ግንባታ እና የአሰራር ማሻሻያ ጥናት መመሪያ" ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል።  
373/2013

## 4. ትርጓሜ

የቃሉ አገባብ ሌላ ትርጉም የሚያሰጠው ካልሆነ በስተቀር በዚህ መመሪያ ውስጥ፡-

1. "መድኃኒት" ማለት በሽታን ለመመርመር፣ ለመከላከል፣ ለማስታገስ ወይም ለማከም የሚያገለግል ማንኛውም ንጥረ ነገር ወይም የንጥረ ነገሮች ውህድ ማለት ሲሆን በዚህ መመሪያ ውስጥ "መድኃኒት" ተብሎ የተጠቀሰው ቃል የህክምና መገልገያዎችን፣ መሳሪያዎችን እና ኬሚካሎችንና ሪኔጀንቶችንም ይጨምራል። በዚህ መመሪያ ላይ "መድኃኒት" ተብሎ የተጠቀሰው የሕክምና መገልገያዎች፣ መሳሪያዎችን እና ኬሚካሎችንና ሪኔጀንቶችን ይጨምራል።
2. "የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ስርዓት" ማለት የመድኃኒቶችን መረጣ፣ የፍላጎት ትንበያ እና ምጣና፣ ግዥ፣ ክምችት፣ የክምችት አስተዳደር፣ ስርጭት፣ የአቅርቦት መረጃ አስተዳደር፣ የሰው ሃብትና ፈንድ አስተዳደር እና ሌሎች ተያያዥ ስራዎችን ያካትታል።





3. "አቅም ግንባታ" ማለት በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ በኤጀንሲው፣ በጤና ተቋማት እና በጤናው ሴክተር በተለያዩ ደረጃዎች ለሚሰሩ የሚመለከታቸው ባለሙያዎች የሚሰጡ ልዩ ልዩ የስልጠና፣ የድጋፋዊ ክትትል እና ሜንተሪንግ ስራዎችን የሚያካትት ሲሆን የአቅም ግንባታ ስራው ከመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ጋር ግንኙነት ያላቸውን (የሰው ሃይልና ጠቅላላ አገልግሎት፣ ፈንድ አስተዳደር፣ መረጃ አስተዳደር እና የመሳሰሉትን ጨምሮ) በየደረጃው ያሉ ሃላፊዎችን እና ባለሙያዎችን ያካትታል።
4. "ስልጠና" ማለት በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ የተለዩ የአሠራር ክፍተቶችን ለመሙላት በአቅርቦት ሰንሰለቱ በየደረጃው ለሚሰሩ ባለሙያዎች በማሰልጠኛ ማዕከል ውስጥ ገጽ ለገጽ ወይም በስራ ላይ የሚሰጥ የአቅም ግንባታ ክንዋኔ ነው።
5. "ድጋፋዊ ክትትል" ማለት በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ የመድኃኒትና የህክምና መገልገያዎች አቅርቦት ሰንሰለቱን ለማጠናከር በአቅርቦት ስርዓቱ በተለያዩ ደረጃዎች በአካል በመገኘት ያሉትን የአሠራር ክፍተቶች በመለየት የመፍትሔ አቅጣጫዎችን በማስቀመጥ ተግባራዊ መሆናቸውን ለመከታተል የሚያስችል አሠራር ነው።
6. "ሜንተሪንግ" ማለት በመድኃኒትና የህክምና መገልገያዎች አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ በየደረጃው የሚሰሩ ባለሙያዎች የሚፈለገውን እውቀትና ክህሎት እንዲያዳብሩ ባለሙያው በስራ ገበታው ላይ እያለ በመስኩ የካበተ ልምድ ባላቸው ባለሙያዎች አንድ ለአንድ የሚደረግ የማብቃት ስራ ነው።
7. "የምክክር መድረክ" ማለት በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ የሚያጋጥሙ ችግሮችን ከሚለከታቸው ባለድርሻ አካላት ጋር በጋራ ተወያይቶ ለመፍታት የሚደረግ ስብሰባ ነው።
8. "የስልጠና ማቴሪያል" ማለት ኤጀንሲው በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ ለሚሰጣቸው የተለያዩ ስልጠናዎች የሚያስፈልጉ የስልጠና ተሳታፊዎች ማግኘት፣ የአሰልጣኝ መመሪያዎችንና ሌሎች ተያያዥ ማቴሪያሎችን ያካትታል።
9. "ሰነድ" ማለት ከስልጠና ውጭ የሆኑ የአቅም ግንባታ ስራዎችን ለማከናወን የሚያስፈልጉ ማግኘቶችን፣ የተለያዩ የአሰራር መመሪያዎችን፣ የአቅም ግንባታ ተግባራት ሪፖርቶችን፣ የጥናት ፕሮፖዛሎችንና ሪፖርቶችን እንዲሁም የድጋፋዊ ክትትል እና ሜንተሪንግ ማቴሪያሎችን ያካትታል።



10. "የአሰራር ማሻሻያ ጥናት" ማለት በመድኃኒትና የህክምና መገልገያዎች አቅርቦት ሰንሰለቱ በተለያዩ ደረጃዎች ያለውን የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ ያሉትን የአሰራር ክፍተቶች በጥናት በመለየትና በመተንተን የመፍትሄ አቅጣጫዎችን ማመላከት ማለት ነው።
11. "ማዕከል" ማለት የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ ዋናው መስሪያ ቤት ማለት ነው።
12. "ቅርንጫፍ" ማለት በተለያዩ የሀገሪቱ ክፍሎች የሚገኙ የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ ቅርንጫፍ መስሪያ ቤቶች ማለት ነው።
13. "ጤና ተቋማት" ማለት ለህበረሰቡ አገልግሎት የሚሰጡ የመንግስት ሆስፒታሎችና ጤና ጣቢያዎች ናቸው።
14. "የረዥም ጊዜ ስልጠና" ማለት ለሶስት ወርና ከዚያ በላይ የሚሰጡ ስልጠናዎች ማለት ነው።
15. "ኤጀንሲ" ማለት የመድኃኒት ፈንድና አቅርቦት ኤጀንሲ ነው።

**5. የመመሪያው ተፈጻሚነት ወስን**

ይህ መመሪያ በአጀንሲው ላይ ተፈጻሚ ይሆናል።

**6. መርሆዎች**

የአቅም ግንባታ እና የስራ ላይ ማሻሻያ ጥናት ተግባራት በሚያከናውኑበት ወቅት የሚከተሉት መርሆዎች ተግባራዊ ይሆናሉ።

1. ጥራትና ተደራሽነት
2. ፍትሃዊነት
3. ግልፅነት
4. ውጤታማነትና በጋራ መስራት
5. አሳታፊነትና በተግባር የተደገፈ
6. ሃብትን በአግባቡ መጠቀም





**ክፍል ሁለት**

**ስልጠና ማዘጋጀት**

**7. በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ የአጭር ጊዜ ስልጠና መስጠት**

1. በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ዙሪያ ያሉ የአሠራር ክፍተቶችን በጥናት እንዲለዩ ይደረጋል፤
2. ከተለዩት የአሠራር ክፍተቶች በመነሳት በስልጠናና በምክክር መድረኮች ሊፈቱ የሚችሉትን የመለየት ስራ ይሰራል።
3. የተለዩትን የአሠራር ክፍተቶች ለመሙላት የሚያስችሉ የስልጠና መስኮችን በመለየት እንደየአስፈላጊነታቸው በቅደም ተከተል ይቀመጣሉ
4. በቅደም ተከተላቸው መሠረት ለእያንዳንዱ ስልጠና የስልጠናውን ዓይነት፣ ይዘትና አላማ፣ ስልጠናው በስንት ዙር እንደሚሰጥ፣ የስልጠናውን መረሀ-ግብር፣ ስልጠናው የሚሰጥበትን ቦታ፣ የሰልጣኞችና የአሰልጣኞች ብዛትና አይነት እና ለስልጠናው የሚያስፈልገውን የገንዘብ-መጠን ያካተተ ፕሮፖዛል በማዘጋጀት ለበላይ ሃላፊ ይቀርባሉ፤
5. የስልጠናውን ወጭ ለመሸፈን ከተለያዩ ምንጮች ፈንድ ይፈለጋል፤
6. ለስልጠናው የሚያስፈልጉ ማቴሪያሎችንና ቁሳቁሶችን ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ያዘጋጃል፣ ይከፈላል፣ ለስልጠናው ዝግጁ ይደረጋል፤
7. ከሚመለከታቸው አካላት ጋር በመተባበር ሰልጣኞችን እና አሰልጣኞችን በመምረጥ ስልጠናው እንዲሰጥ ይደረጋል፤
8. ለተከናወኑ ስልጠናዎች አባሪ በተደረገው ቅፅ መሰረት አስፈላጊ የሆኑ መረጃዎችን በመያዝ (አባሪ 1) እና ሪፖርት በማዘጋጀት (አባሪ 2) ለሃላፊዎችና ለሚመለከታቸው ክፍሎች ይላካል፤ ሪፖርቱንም በሃርድ እና ሶፍት ኮፒ በአግባቡ እንዲቀመጡ ይደረጋል።



9. የተሰጡ ስልጠናዎች ስራ ላይ መዋላቸውን የክትትልና ድጋፍ ትግባራት ይከናወናሉ፤

10. የሚሰጡት የአቅም ግንባታ ስልጠናዎች ጥራት እንዲኖራቸው ከኤጀንሲው የሚመለመሉ

አሰልጣኞች በቂ እወቀትና ክህሎት እንዲኖራቸው አስፈላጊ የሆነ የሀገር ውስጥና የውጭ አገር

ስልጠና እንዲያገኙ ያደርጋል፤ አስፈላጊ ሆኖ ሲገኝ ኤጀንሲው የማሰልጠን ልምድ ያላቸውን

ባለሙያዎች ከሌሎች መንግስታዊ ተቋማትና አጋር ድርጅቶች በአሰልጣኝነት ሊጋበዙ

ይችላል።

### 8. የረጅም ጊዜ እና የውጭ ስልጠናዎች

የረጅም ጊዜ እና የውጭ ስልጠናዎች ተሳትፎ በመንግስት መመሪያ መሰረት የሚከናወን ይሆናል።

### 9. የስራ ላይ ስልጠና መስጠት (on the Job training)

1.. የስራ ላይ ስልጠና የሚሰጥባቸውን ርዕሰ ጉዳዮች እና ስልጠናው የሚያስፈልጋቸውን አካላት ይለያሉ፤

2. በተለዩት የስልጠና ርዕሰ ጉዳዮች ውስጥ ሊዳሰሱ የሚገባቸውን ዝርዝር ጉዳዮች ይለያሉ፤ በዚህ መሠረት ዝርዝር ይዘቱን (የስልጠና ካሪኩለም)ና የስልጠና ማቴሪያሎችን ዝግጅት ይከናወናል።

3. የስራ ላይ ስልጠናውን የሚሰጡ በመስኩ ልምድ ያላቸው ባለሙያዎችን በማሳተፍ የተግባር ላይ ስልጠናው ለተለዩት የሚመለከታቸው አካላት እንዲሰጥ ይደረጋል።

4. የስልጠና ሪፖርት በማዘጋጀት ለሚመለከታቸው አካላት ይቀርባል፤ ተገቢ የሆኑ መረጃዎችም በአግባቡ እንዲያዙና እንዲደራጁ ይደረጋል፤

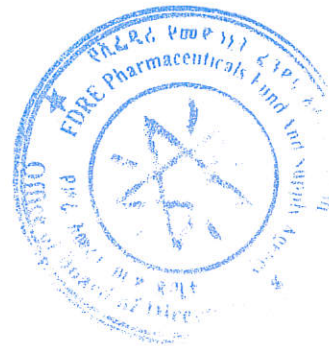
5. የስልጠናው ሂደትና ውጤት በመገምገም የማስተካከያ ስራዎች ይከናወናሉ።





## 10. የምክክር መድረኮችን ማዘጋጀት (consultative workshops)

1. የምክክር መድረክ የሚያስፈልጋቸውን ርዕሰ ጉዳዮች ከሚመለከታቸው የስራ ሂደቶች ጋር በመሆን የመለየት ስራዎች ይሰራሉ።
2. በምክክር መድረኩ ላይ የሚሳተፉ ባለድርሻ አካላትን በመለየት የምክክር መድረኩ ይዘጋጃል።
3. የስልጠና ሪፖርት በማዘጋጀት ለሚመለከታቸው አካላት ያቀርባል። ተገቢ የሆኑ መረጃዎችንም እንዲያዙ ይደረጋል።



**ክፍል ሶስት**

**ድጋፋዊ ክትትል እና ማንተሪንግ**

**(Supportive supervision and mentoring)**

**11. ድጋፋዊ ክትትል ስለማከናወን**

1. በማዕከል ደረጃ አንድ ወጥ የሆነና በየደረጃው የሚያገለግል የተቀናጀ የድጋፋዊ ክትትል መመሪያና ፔክሊስቶች ይዘጋጃሉ።
2. በአቅርቦት ሰንሰለቱ ዙሪያ ድጋፋዊ ክትትል የሚደረግባቸውን መስኮች እንዲለዩ ይደረጋል፤
3. ድጋፋዊ ክትትሉን በተመለከተ ፕሮፖዛል (ድጋፋዊ ክትትሉ የሚካሄድባቸውን ተቋማት፣ የሚካሄድበትን ጊዜ፣ የቡድን ስብጥር እና የሚያስፈልጉ የገንዘብና ሌሎች ግብዓቶችን) እቅድ በማዘጋጀት፣ ለቅርንጫፎች እና ለሚመለከታቸው ክፍሎች እንዲያውቁት ይደረጋል።
4. በእቅዱ መሰረት አስፈላጊ ግብአቶችን በማሟላት ድጋፋዊ ክትትሉ እንዲከናወን ይደረጋል። ነገር ግን ቅርንጫፎች በራሳቸው አቅድ መሰረት ድጋፋዊ ክትትል ሊያከናውኑ ይችላሉ።
5. በማእከል የሚከናወነው ድጋፋዊ ክትትል የፌደራል ሆስፒታሎችን፣ የኤጀንሲው ቅርንጫፎችን እና የተመረጡ ጤና ተቋማትን የሚያካትት ሲሆን ቅርንጫፎች ደግሞ በስራቸው የሚገኙ ጤና ተቋማት ላይ ድጋፋዊ ክትትል ያከናውናሉ።
6. ድጋፋዊ ክትትሉ የተደረገላቸው ተቋማት ሃላፊዎች እና የሚመለከታቸው ባለሙያዎች ባሉበት በድጋፋዊ ክትትሉ ወቅት የታዩ ጠንካራና ደካማ ነኞች ቀርበው ወይይት እንዲደካሄድ ያደርጋል፤ በቀጣይ መሻሻል በሚገባቸው ጉዳዮች ላይም መግባባት ላይ በመድረስ የድርጊት መረሀ ግብር ተነድፎ ሁሉም በትግበራ ሂደት የሚመለከተውን የስራ ድርሻ እንዲወስዱ ያደረጋል።
7. ድጋፋዊ ክትትሉን በተመለከተ በተያያዘው ቅፅ መሰረት(አባራ-5) ሪፖርት በማዘጋጀት ለሃላፊዎችና ለሚመለከታቸው ክፍሎች ይቀርባል፤ አስፈላጊውን መረጃም ይያዛል፤
8. በአቅርቦት ስርዓቱ ዙሪያ ምርጥ ተሞክሮ ያላቸውን ጤና ተቋማትን በመለየት ያከናውኑት ምርጥ ተሞክሮ ተቀምሮ ልምዳቸውን ለሌሎች ተቋማት እንዲያካፍሉ ይደረጋል።





## 12. ሜንተሪንግ

የመድኃኒት አስተዳደር ስርዓቱን ለማጠናከር በጤና ተቋማት በአካል በመገኘት በጥናት በተለዩ በተለያዩ ርዕሰ ጉዳዮች ላይ በየደረጃው ለሚገኙ ሃላፊዎችና ሰራተኞች ሜንተሪንግ ይሰጣል። ይህም ስራ በተዘጋጀው “የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ሜንተሪንግ ማኑዋል” መሰረት የሚከናወን ይሆናል።



## ክፍል አራት

### 13. የስልጠና ማቴሪያሎች አዘገጃጀት

1. በመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ስርዓት ዙሪያ በባለሙያዎች ዘንድ ያለውን የእውቀትና ክህሎት ክፍተት በማጥናት በአጭር ጊዜ ስልጠና ሊሟሉ የሚችሉትን የመለየት ስራ ይሰራል።
2. ለተለዩት የስልጠና ዘርፎች የስልጠና ካራኩለም (ስርዓተ ትምህርት) በማዘጋጀት በካራኩለሙ መሰረት የስልጠና ማቴሪያሎችን እንዲዘጋጁ ይደረጋል፤
3. የተዘጋጁት ረቂቅ የስልጠና ማቴሪያሎችን አውደ ጥናት በማዘጋጀት በሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት በአስተያየት እንዲዳብር ይደረጋል፤
4. በአውደ ጥናቱ ላይ የተሰጡ አስተያየቶችን እንደየአግባባቸው በማካተት የስልጠና ማቴሪያሎቹ ተጠናቅቀው በሚፈለገው መጠን እንዲታተሙ፣ ለየሚመለከታቸው አካላት እንዲሰራጨና ጥቅም ላይ እንዲውሉ ይደረጋል።
6. በየጊዜው ከአሰልጣኞችና ሰልጣኞች የሚሰጡ አስተያየቶችን እንዲሁም ወቅታዊ ሁኔታዎችን መሰረት በማድረግ የስልጠና ማቴሪያሎቹን እንደየአስፈላጊነቱ ረቫይዝ ይደረጋሉ።





ከፍል አምስት

14. የተለያዩ ሰነዶችን ማዘጋጀት

1. የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደርን ለማጠናከር የሚያገለግሉ ልዩ ልዩ ሰነዶችን ማለትም የአሰራር መመሪያዎችን፣ የድጋፋዊ ክትትልና ሜንተሪንግ መመሪያዎችን፣ መረጃ መሰብሰቢያ፣ ሪፖርት ማድረጊያና ቼክሊስቶችን እንዲሁም የመረጃ ማሰራጨ ቅጾችን ይዘጋጃሉ እንደአስፈላጊነቱም በተለያዩ ጊዜ የመከለስ ስራ ይከናወናል፤
2. የዳሰሳ ጥናቶችንና የአፈፃፀም ሪፖርቶችን መሰረት በማድረግ የአሰራር ሰነድ የሚያስፈልጋቸው ስራዎች/ተግባራት እንዲለዩ ይደረጋል፤
3. የሚያስፈልጉ ሰነዶችን ለማዘጋጀት የሙያ ስብጥሩን በጠበቀ መልኩ ጊዜያዊ የቴክኒክ ቡድን እንዲቋቋሙ ይደረጋል፤
4. አስፈላጊ መረጃዎችን በማሰባሰብ ረቂቅ ሰነዶች/መመሪያዎች እንዲዘጋጁ ይደረጋል፤ የተዘጋጁትን ሰነዶችና መመሪያዎች በሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት አስተያየት እንዲሰጥባቸው ይደረጋል፤
5. በባለድርሻ አካላት የተሰጡትን አስተያየቶች በማካተትና በበላይ ኃላፊዎችና የሚመለከታቸው አካላት በማስተቸት የመጨረሻውን ሰነድ እንዲዘጋጁ ይደረጋል፤ ሰነዶቹም በሚፈለገው መጠን እንዲታተሙ፤ በአግባቡ ጥቅም ላይ እንዲወሉ ስለ አጠቃቀማቸው የማስተዋወቅ ስራ ይሰራል፤ ፍላጎትን መሰረት ያደረገ ክፍፍል ከተሠራ በኋላ በሚመለከተው የስራ ሂደት በኩል አመቺ የሆነ የስርጭት አወታቀን በመጠቀም የታተሙ ሰነዶች ለሚመለከታቸው ቅርንጫፎችና ተቋማት እንዲደርሱ ይደረጋል፤



## ክፍል ስድስት

### 15. የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶችን ማከናወን

1. በአቅርቦት ሰነድ የተለያዩ ደረጃዎች ያለውን የመድኃኒት አቅርቦት አስተዳደር ስርዓትን ለማጠናከር በአፈፃፀም የሚስተዋሉ የአሰራር ክፍተቶችን በጥናት በመለየትና በመተንተን የመፍትሄ አቅጣጫዎችን የማመላከት ስራዎች ይሰራሉ፤
2. የኤጀንሲውን የአሰራር ስርዓት ቀልጣፋና ውጤታማ ለማድረግ የሚያስችሉ የተለያዩ ጥናቶችን በማከናወን የመፍትሔ አቅጣጫዎችን የሚያስቀምጥ ቡድን በዋናው መስሪያ ቤት ይደራጃል።
3. የተለያዩ የውስጥና የውጭ የአፈጻጸም ሪፖርቶችን፣ የጥናት ውጤቶችን እና የውስጥና የውጭ ተገልጋዮች ጥቆማዎችን መሰረት በማድረግ በየበጀት አመቱ መከናወን ያለባቸውን የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶች ይለያሉ።
4. የተለዩትን የጥናት መስኮች አሰራርን በማሻሻል ረገድ ከሚኖራቸው ፋይዳ አንጻር በቅደም ተከተል በማስቀመጥ በእያንዳንዱ ጥናት አማካኝነት ሊመለሱ የሚገባቸው ጥያቄዎች ይቀመጣሉ።
5. ለተለዩት የጥናት መስኮች ከሚመለከታቸው ባለድሻ አካላት ጋር በመተባበር የጥናት ፕሮፖዛል ይዘጋጃል። የጥናት ፕሮፖዛሉ የሚከተሉትን ዋና ዋና መረጃዎች መያዝ አለበት

ሀ. የጥናቱ ርዕስ

ለ. ማጠቃለያ





ሐ. መግቢያ (ስለሚከናወነው ጥናት አጭር ማብራሪያ፣ በጉዳዩ ዙሪያ የተሰሩ ጥናቶች ውጤት አጭር ገለጻ)

መ. የጥናቱ አስፈላጊነት

ሠ. የጥናቱ ዓላማዎች

ሰ. ጥናቱ የሚከናወንበት ቦታ

ሸ. ጥናቱን የሚያካሂደው ቡድን (አካል) ሙያዊ ስብጥርና አቅም

ቀ. ጥናቱ የሚካሄድበት ዘዴ

- ጥናቱ የሚካሄድበት አግባብ (ክርስ ሴክሽናል፣ ኬዝ ኮንትራል)
- በጥናቱ የሚካቱ አካላት
- የናሙና አወሳሰድ ሂደት
- ቁልፍ መለኪያዎች
- የመረጃ መሰብሰቢያ ቅጾች
- የመረጃ መሰብሰቢያ ጊዜና ሂደት
- የመረጃ አመዘጋገብ፣ አያያዝና ጥራት አጠባበቅ
- የመረጃ ትንተና እቅድ
- ጥናቱን ለማከናወን ከሚመለከተው አካል ፈቃድ ስለማግኘት

በ. የጥናቱን ውጤት ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት የማሳወቂያ እቅድ

ተ. ለጥናቱ የሚያስፈልገው በጀት ከነመግለጫው

ቸ. ለፕሮፖዛሉ ዝግጅት በማጣቀሻነት ጥቅም ላይ የዋሉ የመረጃ ምንጮች ዝርዝር



6. የጥናት ፕሮፖዛልን ለሚመለከታቸው ሃላፊዎች በማቅረብ እንዲገመገምና እንዲጸድቅ ይደርጋል፤  
እንዳስፈላጊነቱም ጥናቱን ለማከናወን ከሚመለከተው አካል ፈቃድ ሊጠየቅ ይችላል።
7. ለጥናቱ የሚያስፈልገውን ወጭ ከተለያዩ ምንጮች ይሰበሰባል።
8. ለጥናቱ የተገኘውን ፈንድ አስተዳደርና አጠቃቀም ሂደት የሚያሳይ መመሪያ ይዘጋጃል።
9. በጥናቱ ለሚሳተፉ ባለሙያዎች የጥናቱን አላማና አጠቃላይ ሂደት በተመለከተ ስልጠና ይሰጣል።
10. ለጥናቱ የሚያስፈልገውን መረጃ ለመሰብሰብ የተዘጋጁትን ቅጾችና መጠይቆች በመጠቀም የሙከራ ጥናት ይደርጋል።
11. ከሙከራ ጥናቱ የተገኙትን ግብዓቶች በመጠቀም በመረጃ መሰብሰቢያ ቅጾችና መጠይቆች እንዲሁም በጥናቱ ሂደት ላይ አስፈላጊውን ማስተካከያ ይደርጋል።
12. ለጥናቱ የሚያስፈልጉ ግብዓቶችን በማሟላት ጥናቱን ይካሄዳል።
13. የጥናቱ የተሰበሰበውን መረጃ ያጠናቅቅል፣ ይተነትናል፣ ክፍተቶችን ይለያል፣ ችግሮችን ለመፍታት የሚያስችሉ ምክራቃላቶችን ይዘጋጃል።
14. የጥናት ሪፖርት በማዘጋጀት ለበላይ ሃላፊዎች ከቀረቡ በሁዋላ፣ መረጃውን በአግባቡ እንዲያዝ ይደረጋል።
15. የጥናቱን ውጤት ለሚመለከታቸው ባለድርሻ አካላት በማቅረብ በተለይ ትግሮች እና በተሰጡት ምክራቃላቶች ላይ የጋራ መግባባት ላይ እንዲደረስ ይደርጋል።
16. የተሰጡትን ምክራቃላቶች መሰረት በማድረግ የተለይ ትግሮች ለመፍታት የሚያስችል የድርጊት መርሀ-ግብር በማዘጋጀት ባለድርሻ አካላትን በማስተባበር ወደ ትግብራ ይገባል።
17. በተወሰደው የማሻሻያ እርምጃ የመጣውን ለውጥ ይለካል፤ ለበለጠ መሻሻል ቀጣይነት ባለው መልኩ ይሰራል።
18. የጥናቱ ውጤቱ እንዲታተምና እንዲሰራጭ ይደረጋል።





## ክፍል ሰባት

### 16. ክትትልና ግምገማ ማካሄድ

1. ክትትልና ግምገማ የሚያስፈልጋቸውን በስራ ሂደቱ የሚከናወኑ ዋና ዋና ተግባራትን ይለያል፤ ተግባራቱን ለመለካት የሚያስችሉ ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎችን ያዘጋጃል፤ ይከልሳል እንዲሁም መለኪያዎችን በመጠቀም ያለውን ነባራዊ ሁኔታ ለመረዳት የሚያስችል የመነሻ የዳሰሳ ጥናት ያካሂዳል።
2. በአገር አቀፍ ደረጃ በመድሃኒት አቅርቦት ስርአቱ ዙሪያ የሚከናወኑ የአቅም ግንባታና የአሰራር ማሻሻያ ጥናቶች በየወቅቱ እየተሻሻሉ እንዲሄዱ መለኪያዎችን በማውጣት በታቀደ የጊዜ ሰሌዳ ክትትልና ድጋፍ ማድረግ ይገባል።
3. ቁልፍ የአፈጻጸም መለኪያዎችን በመጠቀም በትግበራው የተገኘውን ውጤት ይለካል ፣ የልኬቱን ውጤት ከመነሻ የዳሰሳ ጥናቱ ጋር በማነፃፀር ይተነትናል፤ ያደረጃል፤ ውጤቱን መሰረት ያደረገ ማስተካከያ ያደርጋል እንዲሁም እንዳስፈላጊነቱ ለሚመለከታቸው አካላት ማሳወቅና ጥቅም ላይ እንዲወልድ ያደርጋል፤ የክትትልና ግምገማ ሂደቱን ተጠናክሮ እንዲቀጥል ያደርገል፤
4. በመድሃኒት አስተዳደር ስርአት ውስጥ በየደረጃው የሚሰጠው ስልጠና ጥራት ትክክለኛነት ፣ ውጤታማነት ወዘተ በአፈጻጸም ዝቅ ያሉትን በመለየት ተገቢውን ድጋፍና ምክረ ሃሳብ ያቀርባል።
5. በተራ ቁጥር 4 የተገለጹ መለኪያዎችን ለማሰላት ኤጀንሲው ለሁሉም የስራ ክፍሎች በሚያዘጋጀው ዝርዝር እቅድ መሰረት ተግባራዊ ይደረጋል።



ክፍል ስምንት

ልዩ ልዩ ጉዳዮች

17. መመሪያውን ስለማሻሻል:-

ይህን መመሪያ እንደ አስፈላጊነቱ ሊሻሻል ይችላል።

18. መመሪያው የሚፀናበት ጊዜ:-

ይህ መመሪያ በኤጀንሲው የስራ አመራር ቦርድ አጸደቀበት ቀን ጀምሮ የፀና ይሆናል።







## አባሪ 2. የስልጠና ሪፖርት ማድረግ ቅጽ

### 1. አጠቃላይ መረጃ

የስልጠናው ርዕስ \_\_\_\_\_

ስልጠናው የተካሄደባቸው ቀናት \_\_\_\_\_

ስልጠናው የተካሄደበት ቦታ \_\_\_\_\_

ስልጠናውን ያዘጋጀው ተቋም \_\_\_\_\_

የስልጠናው ግብ \_\_\_\_\_

የስልጠናው ዓላማዎች \_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

\_\_\_\_\_

### 1. መግቢያ

(ስልጠናውን ለማዘጋጀት ያስፈለገበትን ምክንያት አጭር ማብራሪያ እዚህ ያስቀምጡ)

### 2. የስልጠናው ይዘትና የማሰልጠኛ ስልቶች

(በስልጠናው የተዳሰሱ ርዕስ ጉዳዮች፣ ስልጠናውን የሰጡት ባለሙያዎች፣ እና ስልጠናው የተሰጠባቸው ስልቶች በመግለጽ የስልጠናውን መርሃ - ግብር አባሪ እዚህ አባሪ ያድርጉ)

### 3. የስልጠና ተሳታፊዎች

(የስልጠናው ተሳታፊዎች በሙያ፣ በክልል፣ በተቋም ዓይነት እና በፆታ በመለየት የተወሰነ መረጃ መጻፍና ዝርዝር መረጃውን ቀጥሎ በተመለከቱት ሠንጠረዦች ይሙሱ)



3. የስልጠናው ወጪ

ለስልጠናው የዋለ አጠቃላይ ወጪ (በብር) \_\_\_\_\_

የገንዘብ ምንጭ \_\_\_\_\_

I. ያጋጠሙ ችግሮች

(ስልጠናውን በማዘጋጀትና በመስጠት ሂደት ያጋጠሙ ችግሮችን በአጭሩ ይግለጹ)

II. በቀጣይ የሚሰሩ ስራዎች ዕቅድ

(ከስልጠናው የተገኘውን ዕውቀትና ክህሎት ለመተግበር በቀጣይ የሚሰሩ የክትትልና ድጋፍ ስራዎች በአጭሩ ይግለጹ)

አባሪ ፩ የተሳታፊዎች ብዛት በተቋማት ዓይነትና በየታ

ክልል/ ከተማ አስተዳደር	የተሳታፊዎች ብዛት በተቋማት ዓይነት							የተሳታፊዎች ብዛት በየታ		
	ሆስፒ ታል	ጤና ጣቢያ	ጤና ኬላ	ጤና ቢሮ/ ጣቢያ	መፈሰሳ	አጋር ድርጅቶች	ድምር	ወንድ	ሴት	ድምር
ድምር										



አባሪ 4 የተሳታፊዎች ስርጭት በሙያ ዓይነትና በተቋማት ብዛት

ክልል/ ከተማ አስተዳዳሪ	የተሳታፊዎች ብዛት በሙያ ዓይነት						
	ሐኪም	ጤና መከንን	ነርስ	ፋርማሲስት	ድረረሰት	ሌሎች	ድምር
ጋምባ							

አባራ-5 : የድጋፋዊ ክትትል ስራዎች ሪፖርት ማድረጊያ ቅጽ

የቅርንጫፍ ስም: _____	ሩብ አመት _____	ቀን: _____
የድጋፋዊ ክትትሉ ዓላማ		
ድጋፋዊ ክትትል የተደረገላቸው ጤና ተቋማት ብዛትና ዝርዝር*		
ድጋፋዊ ክትትሉን ያደረገው ቡድን አባላት*		
ድጋፋዊ ክትትሉ የተደረገበት ጊዜ		
ለድጋፋዊ ክትትሉ የወጣው አጠቃላይ ወጪ		
የገንዘብ ምንጭ		
በድጋፋዊ ክትትሉ የተገኙ ግኝቶች		
ዋና ዋና ተግዳሮቶች		



ጥሩ ተሞክሮዎች	
ድጋፋዊ ክትትሉ የተደረገበት ተቆም ድጋፍ	
ግብረ-መልስ እና ቀጣይ ስራዎች	
የድጋፋዊ ክትትሉ አጠቃላይ ውጤት	
ሪፖርቱን ያዘጋጀው ባለሙያ	ስም ..... ፊርማ .....
ሪፖርቱን ያጸደቀው:	ስም ..... ፊርማ .....